

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 13 ΜΑΡΤΙΟΥ 1937

ΑΡΙΘ. 10

ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

3. *Ἡ ἔκλειψις τῶν αἱμακτιῶν θυσιῶν.*

Μαζὺ μὲ τὴν καθαρωτάτην καὶ ἀνυπερβλήτως ὑψηλὴν περὶ τῆς φύσεως τοῦ Θεοῦ παραστάσιν σημειωτέα καὶ ἡ ὑψίστη, ἀλλ' ἅμα καὶ ταπεινοτάτη περὶ τοῦ ἀνθρώπου ἰδέα. Ἡ βαθεῖα συνειδήσις τῆς ἀμαρτωλότητος, ἡ ἀνέκαθεν ἔμφυτος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, εὐρίσκει ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν μᾶλλον σαφῆ καὶ ἔντονον ἔκφρασιν τῆς. Πῶς ὁμοῦς προέκυψεν ἐν γένει ἡ τοιαύτη συνειδήσις; Ἡ φρίκη τῶν βαρβάρων ἐποχῶν καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἀγρίων λαῶν, αἱ συνδεδεμένοι μὲ τὸ συναίσθημα τοῦτο τῆς ἐνοχῆς, ἰδιαιτέρως ἐξίχουν τὸ κράτος του· συγχρόνως ὁμοῦς καταδεικνύουν ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τοῦτο δὲν εἶναι τυχαῖον. Μετὰ τῆς αὐτῆς ἰσχυροῦς ἐντάσεως ἐμφανίζεται ἡ συνειδήσις τῆς ἀμαρτωλότητος καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν συγχρόνων πεπολιτισμένων λαῶν, τόσον, ὥστε καθὼς ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ ἰδέα καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν ἐγγενὴς τοῦ ἀνθρώπου τάσις, καὶ τὸ συναίσθημα τοῦτο εἶνε ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀνεκρίζωτον. Τὸ νὶ ὑποθέσει τις, λοιπόν, ὅτι καὶ αὐτό, καὶ ὅτι μὲ αὐτὸ συνδέεται, ἡ δύνατο νὰ προέλθῃ αὐτομάτως καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ μέχρι τοῦ σημερινοῦ του βαθμοῦ ἔκ τινος νεφελώδους ἀρχεγόνου ὕλης, σημαίνει παραδοχὴν παραδοξολογήματος πολὺ ἐκπληκτικωτέρου τῆς διδασκαλίας τῆς ἁγίας Γραφῆς περὶ τῆς δημιουργίας καὶ τῶν πρώτων περιπετειῶν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐὰν ὁμοῦς προτέξωμεν περισσότερον εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ περὶ ἀμαρτίας καὶ τῆς ἐπὶ τοῦ συναισθήματος τῆς ἀμαρτωλότητος ἐπιδράσεώς της, θὰ εὐρεθῶμεν πρὸ τοῦ ἀδιαμφισβητήτου γεγονότος, ὅτι ἀπὸ χρόνων ἀρχαιοτάτων ἡ συνήθης μορφή τῆς ἐκφράσεως τῆς συνειδήσεως τῆς ἐνοχῆς ὑπῆρξε τὸ ἔθος τῆς εἰς θυσίαν προσφορᾶς ζώων. Εἴς τινὰς ἰδιαζόντως σοβαρὰς περιπτώσεις ἡ θυσία αὕτη ἦτο ἀνεπαρκής, καὶ διὰ τοῦτο προσεφέροντο καὶ ἀνθρώπινα θύματα εἰς θυσίαν, αὐτόχρονα ἀναγκαῖα πρὸς

ἐξασφάλισιν τῆς ἀπολυτροφώσεως ἢ τῆς ἐξιλεώσεως. Εἰς τὴν αἱματοχυσίαν ταύτην οὐκ ἔστι τῆς Ἑλλάδος, οὐτε ὁ τῆς Ρώμης πολιτισμὸς ἠδυνήθησαν νὰ θέσουν τέρμα. Πᾶν τοῦναντίον: ἡ προᾶξις αὕτη τῆς θυσίας ἐθεωρεῖτο ὡς ὅπως φυσικὴ καὶ ἡ μᾶλλον ἀρμόζουσα καὶ ἀναγκαῖα θρησκευτικὴ ἐκδήλωσις, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὑπεστηρίζετο ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀπαιτούσης τὴν τήρησίν της. Ἐτήρουν δὲ αὐτὴν οὐχὶ μόνοι οἱ λαοὶ τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος. Ὅτι δὴ ποτε καὶ λέγουν περὶ τῆς Παλ. Διαθήκης, εἶνε ἀναντίρροτον ὅτι ἡ ἐν αὐτῇ διαγραφὴ τῆς ἱστορίας τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ εἶνε ἀκριβεστάτη· εἰς τὰ ἱερὰ δὲ βιβλία τοῦ λαοῦ τούτου εὐρίσκομεν ἐναργεστάτην τὴν ἔκφρασιν τῆς πίστεως τοῦ θρησκευτικωτέρου τῆς ἱστορίας λαοῦ. Καὶ ἐν πλήρει πρὸς πάντα ταῦτα συμφωνίᾳ εὐρίσκομεν ὅτι τὸ σύστημα τῶν θυσιῶν παρὰ τοῖς ἐβραίοις ἦτο ἀνεπτυγμένον μέχρι τῶν ἐσχάτων λεπτομερειῶν καὶ ἀπῆρει αὐστηροτάτην τὴν τήρησίν των. Πράγματι δέ, καθ' ὅσον αἱ ἐξωτερικαὶ συνθήκαι ἐπέτρεπον εἰς τοὺς ἐβραίους, τὸ σύστημα τοῦτο ἐτηρεῖτο λεπτομερέστατα καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε εὐλαβείας μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Χριστοῦ.

Γεγονὸς ὁμοῦς εἶνε ἐπ' ἴσης, ὅτι, ἀφ' ἧς ὁ Χριστὸς ἐνεφανίσθη, αἱ αἱμακτιαὶ θυσίαι, αἱ θυσίαι ζωντανῶν ὄντων, βαθμηδὸν ἐξηλείφθησαν. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο γεγονός ἀπαιτεῖ τὴν ἀντίστοιχόν του ἐξήγησιν. Εἶνε ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ καταστροφὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἦτο κύριον κέντρον τῆς ἐβραϊκῆς λατρείας, ἐπέδρασε σημαντικῶς ἐπὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης. Ταυτοχρόνως ὁμοῦς εἶνε γνωστόν, ὅτι οὐδεμία ἄλλη οὐσιώδης μεταβολὴ προῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ. Ἐὰν τεθῆ κατὰ μέρος τὸ ζήτημα τῶν θυσιῶν, πάντα τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ ἀπέμειναν καὶ διετηρήθησαν ὡς περιγράφονται ἐν τῷ Δευτερονομίῳ καὶ ἐν ταῖς προφητικαῖς β βλοῖς. Καὶ τι δὲ πλέον τούτου: ἡ κριτικὴ τῶν θυσιῶν ἐπῆλθεν οὐχὶ μόνον εἰς τὸν ἐβραϊκὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ ἄλλαχού ὅπου εἰσέδυσεν ὁ Χριστιανισμὸς. Ἦδη μόλις εἶχε παρῆλθαι ἑβδομηκονταετία ἀπὸ τῆς σταυ-

ρώσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τῶν ρωμαίων διοικητῶν παρεπονείτο εἰς τὸν αὐτοκράτορα του ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του οὐδεὶς σχεδὸν ἠγόραζεν εἰδωλόθυτα. Τὸ ἐκτάκτως δ' ἐνδιαφέρον τοῦτο γεγονός ἐπιβεβαιοῦται καὶ κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Ὅπου ὁ Στανρὸς ὑπέτασσε τὰς κερδίας τῶν ἀνθρώπων, ἐκεῖ αἱ θυσίαι ἐξηφανίζοντο. Σήμερον ὅμως εἶναι πιραδεγμένον καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀπιστίας, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων ιδεῶν καὶ ἐθῶν τὰ μᾶλλον σταθερὰ καὶ ἀκλόνητα καὶ τὰ μᾶλλον δυσμετάβλητα εἶναι αἱ ιδέαι καὶ τὰ ἔθιμα, τὰ ὁποῖα σχετίζονται πρὸς τὴν θρησκείαν. Καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πῶς πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν αὐτὴν τὴν κολοσιαίαν, πράγματι, μεταβολήν, ὁποῖα εἶνε ἡ ἐξαφάνισις τῶν θυσιῶν;

Τὰ ὑπερφυσικοῦ χαρακτῆρος γεγονότα, μετὰ τῶν πρὸς αὐτὰ συναφῶν διδασκαλιῶν, αἵτινα περιγράφονται εἰς τὰς σελίδας τῆς Κ. Διαθήκης, μᾶς παρέχουν ἀκριβῶς τὴν ὑφ' ἡμῶν ζητούμενην ἐπαρκῆ τῆς μεταβολῆς ἐξηγήσιν. Ἐὰν ὅμως ἀπορρίψωμεν ταῦτα τὰ γεγονότα, πρὸ ἡμῶν προκύπτει λίαν δυσχερὲς πρόβλημα, — τὸ πρόβλημα τῆς εὐρέσεως νέας καὶ πλήρους ἀποχώσεως ἐξηγήσεως. Εἶνε ἀνεπαρκῆς ἡ παρμπομπὴ εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡ ἁγία πόλις εἶχε καταστραφῆ καὶ αἱ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλῆμ εἶχον διακοπῆ καὶ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐχὶ ἅπασι. Ὁ διωγμὸς τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς ἦτο ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως πολὺ ἰσχυρότερος καὶ καταστρεπτικώτερος τοῦ διωγμοῦ τῆς ρωμαϊκῆς κυβερνήσεως. Ἡ τελευταία αὕτη μάλιστα σλοπὸν εἶχεν, ἀπ' ἐναντίας, ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον νὰ ἀναμειγνύεται εἰς τὴν θρησκευτικὴν ζωὴν τῶν κατακτωμένων λαῶν. Αἱ ἑβραϊκαὶ καὶ αἱ ἐθνικαὶ θυσίαι εἰσῆρχοντο βιθμηδὸν εἰς τὸν κύκλον τῆς παραδόσεως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ὅχι τῆς ρωμαϊκῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Αὐτὰ εἶνε τὰ πράγματα. Τώρα, ἐὰν τὰ ὑπερφυσικὰ στοιχεῖα τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος γείνουν δεκτὰ ὡς ἀπλῆ αὐταπάτη, ἢ καὶ ἀπάτη, ἢ τὸ συναμφοτέρον, τότε ἐπ' αὐτῶν ὀφείλομεν νὰ βασίσωμεν τὴν σπουδαιότεραν τῶν μεταβολῶν εἰς αὐτὰ τὰ θεμελιώδη γνωρίσματα τῆς θρησκείας, ἐξ ὧν συνέβησαν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἐπιστήμη οὐδεμίαν ἔσχε σχέσιν πρὸς τὴν μεταβολὴν ταύτην, ἐφ' ὅσον μάλιστα οὐδὲ ὑπῆρχε κἀν ὅταν αὕτη συνέβη. Ἡ δὲ φιλοσοφία ὑπῆρχε μὲν ἤδη καὶ ἤκμασε πολὺ πρὸ τοῦ σπουδαίου τούτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν θρησκευτῶν γεγονότος, οὐδεμίαν ὅμως ἤκμησεν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐξαφανίσεως τῶν αἵμακτῶν θυσιῶν· εἰ δὲ μή, αὗται θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκλείψουν πολὺ ἐνωρίτερον. Τὸ

νὰ ἐκλάβωμεν, λοιπόν, τὴν σπουδαίαν ταύτην μεταβολὴν ὡς τυχαῖον ἀποτέλεσμα τῆς ἐν γένει ἀναπύξεως τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον. Τὸ νὰ δεχθῶμεν δὲ ὅτι αὕτη προήλθεν ἀπλοῦστατα ἐκ τοῦ μηδενός, εἶνε τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον· τοιοῦτο ψυχολογικὸν ὄχι πλέον παρὰ ἰδέαν, ἀλλὰ τερατολόγημα, εἶνε ἐκ τῶν πλέον ἀπιθάνων παραλογισμῶν.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ῥωμ. 13,11—14,4.

Ὅσα ὁ θεὸς Ἀπόστολος Παῦλος παρετήρει συμβαίνοντα ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἐκκλησίας Κορίνθου σχετικῶς πρὸς τοὺς «ἔχοντα; τὴν γνώσιν» καὶ πρὸς «τοὺς ἀσθενεῖς τὴν συνείδησιν» χριστιανοὺς, δὲν ἦσαν μεμνημένα γεγονότα. Σχεδὸν ὅλοι αἱ Ἐκκλησίαι τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῶν βήματα, διήλθον τὸ στάδιον τῆς θρησκευτικῆς κρίσεως, περὶ τοῦ ὁποῖου διὰ μακρῶν καὶ μετὰ πάσης σοβαρότητος ἠτχολήθη ὁ μακάριος Ἀπόστολος εἰς τὰς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολάς του. Ἡ ὑπαρξίς «ἀσθενῶν τῇ πίστει» χριστιανῶν καὶ «δυνατῶν τῇ πίστει» ἦτο φυσικόν, ἀλλὰ καὶ θλιβερὸν ἐπακολούθημα τῆς ἐπιστροφῆς εἰς Χριστὸν ἀνθρώπων διαφόρου πνευματικῆς, θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως. Καὶ ἐν Ῥώμῃ ἡ κατάστασις δὲν ἦτο διάφορος παρ' οἷα ἦτο ἐν Κορίνθῳ, Παλαιστίνῃ, Γαλιλαίᾳ καὶ ἄλλαχού.

Καὶ εἶδομεν ἤδη ὅτι πρὸς Κορινθίους γράφων ὁ ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας μοχθῶν ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ἐρρῦθμιζε τὸ ζήτημα τῆς χρήσεως τῆς ἐξουσίας περὶ τι τοῦ δυνατόν κατὰ τὴν γνώσιν καὶ τὴν πίστιν χριστιανοῦ, ἐπιτάσσων θυσίαν τῆς ἐξουσίας ταύτης, προκειμένου διὰ τῆς θυσίας ταύτης νὰ μὴ σκανδαλίση τὸν πλησίον αὐτοῦ. Παραλλήλως πρὸς τὴν λύσιν ταύτην, πρὸς τὴν ὁποῖαν συμμορφούμενοι οἱ «ἔχοντες τὴν γνώσιν χριστιανοὶ» καὶ «οἱ δυνατοὶ τῇ πίστει» χριστιανοὶ, ἀναμφιβίλως ἤθελον ἀποδεικνύει οὐ τὴν τυχούσαν ἠθικὴν εὐρωστίαν, ὁ μακάριος τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος εἰσάγει καὶ ἑτέραν, αὐτὴν ταύτην, ἣν πρὸς Ῥωμαίους ἀπευθύνει, πρὸς τὴν ὁποῖαν συμμορφούμενοι οἱ τε δυνατοὶ, καὶ οἱ ἀσθενεῖς τῇ πίστει, καὶ μάλιστα οἱ τελευταῖοι, θὰ ἐβεβαίουν ἐμπράκτως ὅχι μόνον τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀφειλομένην ἀμοιβοίαν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ συναντίληψιν, ἐπ' ἀγαθῶν ἀμφοτέρων τῶν διῆσταμένων. Καὶ ἡ λύσις αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἀνοχὴν καὶ τὴν ἀνάθεσιν τῶν περαιτέρω εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Θεόν. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐσθίει ὅ,τι ὁ ἄλλος θεωρεῖ μὴ ἐπιτρεπόμενον ὑπὸ τῆς θρησκείας, καὶ ἂν ἀκόμη δὲν αἴσθεται καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἠθικὸν ὕψος τῆς θυσίας ἀπολαύσεων χάριν τοῦ πλησίον, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χλευάξῃ τὸν ἄλλον, τὸν μὴ ἐσθίοντα, καὶ νὰ χαρακτηρίξῃ αὐτὸν ἀμαθῆ, ὁ τισθοδρομικόν, ὡς ἐπίσης ὁ μὴ ἐσθίων δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατακρίνῃ τὸν ἐσθίοντα. Ἐκαστος ἂς ἐνεργῇ κατὰ συνείδησιν καὶ ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην ἀτέναντι τοῦ Θεοῦ, μόνου ἑρμοδίου νὰ κρίνῃ καὶ νὰ

καταδικάσῃ τοῦτον ἢ ἐκείνον. «Σύ, τίς εἶ, ὁ κρίνων ἀλλότριον ἰκέτην»;

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμοιβαίας ἀνοχῆς κερδίζει ὁ χριστιανὸς ἕδαφος ἐν τῇ ἐπιδιώξει καὶ κτήσει τῆς ἐλυτοῦ σωτηρίας, περὶ τῆς ὁποίας πρωτίστως καὶ ἀναγκαίως πρέπει ἕκαστος νὰ φροντίσῃ καὶ ὄχι νὰ κατατίβῃ τὴν ζωικότητα αὐτοῦ καὶ νὰ διακινδυνεύῃ τὴν σωτηρίαν ἑαυτοῦ ἐκ τῆς τοιαύτης ἢ τῆς αὐτῆς διαγωγῆς τοῦ ἄλλου. Διὰ πάντας τοὺς χριστιανούς ὑπάρχει στάδιον κοινῶν ἀγῶνος, κοινῆς ἰερωσύνης καὶ εὐγενοῦς καὶ μίτης ἀξίας τοῦ ὀνόματος φιλοδοξίας: νὰ ἀπαθέσωμεν ἕκαστοι τὰ ἔργα τοῦ σκότους, νὰ ἐνδυσθώμεν τὰ ὄπλα τοῦ φωτός, νὰ περιπατῶμεν «εὐσημένως» ἀξίως τῆς χριστιανικῆς κλήσεως, ἀποφεύγοντες μὲν, ἐν ἄλλοις, κώμους καὶ μέθας, κοίτας καὶ ἀσελγείας, ἔριν καὶ ζήλον», «ἐνδύομενοι δὲ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν» καὶ ἀποσκορακίζοντες πᾶσαν ἐξεζητημένην περὶ τὸ σῶμα φροντίδα, τῆς ὁποίας τελικὸν κατάντημα εἶναι ἡ κακὴ ἐπιθυμία, καὶ συνεπῶς ἡ κακὴ πράξις. Εἰς τοιαύτην σωτηριώδη δροῶσιν ὀφείλει λοιπὸν ὁ χριστιανὸς νὰ ἀποδύηται, εἰς αὐτὸ τοῦτο πάλιν κατὰ τῆς σκοτίας ἁμαρτίας, καὶ νὰ μὴ διακινδυνεύῃ αὐτὴν τὴν σωτηρίαν του ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἄλλος θὰ τρώγῃ τοῦτο ἢ ἐκείνο, κρέατα ἢ ὀψάρια, αὐτὸς δὲ θὰ ἀρχῆται εἰς ἀπλᾶ «λάχανα». «Καὶ ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ».

K

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΞ ΑΠΟΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ

[6]

Αἱ σκέψεις ὅμως περὶ προβλήματος καὶ ἀγῶνος καὶ μεθόδων καὶ ὁργάνων, δι' ὧν θὰ διεξήγετο οὗτος, πρέπει νὰ γίνωνται ὅταν ὑπάρχῃ πραγματικὸς κίνδυνος τῆς θρησκείας αὐτῆς καὶ οὐχὶ ὅταν διὰ μηδαμινὰ καὶ δευτερεύοντα ζητήματα ἐξάπτεται ἡ φαντασία μᾶλλον καὶ ὁ ἄλογος φανατισμὸς. Διότι, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ δὴ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ εὐσεβοῦς, αἱ τὸν ὀνομάσωμεν οὕτω Καισαρολαπισμοῦ ἢ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία οὐ μόνον δὲν θεωρεῖ τὴν Πολιτείαν καὶ τὴν ἀνάμειξιν εἰς ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ἁμαρτωλὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖται τῆς καλῆς ταύτης συνεργασίας. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι σχεδὸν πάντες οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες καὶ τὰ θεμέλια τῆς Ἱερωσύνης ἔθηκαν παραδόσεως, οὐδέποτε ἠμφορεθῆσαν ἢ κατεπολέμησαν τὰ δικαιώματα τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ὑπαρχούσης πολιτικῆς τάξεως, ἀλλὰ τοῦναντίον ὑπερήσπισαν ταῦτα καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἐχρησιμοποίησαν. Δὲν ἐλλείπουσι δ' ἀληθῶς ἐκφράσεις τῶν μεγάλων τούτων πνευματικῶν ἐργατῶν ἡγητόρων τῆς Ἐκκλησίας, μαρτυροῦσαι περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης. Αἱ «Ἀποστολικαὶ Διαταγαί» ὀρίζουσι «Τὸν βασιλεῖα φοβηθήσῃ εἰδὼς ὅτι τοῦ Κυρίου ἐστὶν ἡ χειροτονία. Τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ τιμῆσθαι ὡς λειτουργοὺς Θεοῦ, ἔκδικοι

γὰρ εἰσι πάσης ἀδικίας ἢ: ἀποτίσατε τέλος, φόρον καὶ πᾶσαν εἰσφορὰν εὐγνωμόνως. Ὁ Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης λέγει ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ πολιτικὴ ἐξουσία «εἰς ἐν ὁρῶσι τέλος, τὴν τῶν ὑπηκόων σωτηρίαν». Ἡ πολιτικὴ τάξις, λέγει ὁ αὐτὸς, εἶναι «τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας ἔργον ἵνα μὴ ὁ κόσμος εἰς ἀκοσμίαν ἐμπέσῃ». Προχωρεῖ δὲ μέχρι τοῦ σημεῖου νὰ συστήσῃ εἰς τὸ βασιλεῖα νὰ μὴ ἐγκρίνῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Ἐφέσῳ (ληστροικῆς) συνόδου, αἵτινες ἐλήφθησαν «ὀχλῶδει ἀντιπαθείᾳ». Ὁ Μέγας Βασίλειος ἐν τῇ 318ῃ ἐπιστολῇ αὐτοῦ τονίζει τὸν θεομὸν πατριωτισμὸν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν εἰς διγραφῆν συνιστωμένου γεανίου, ἐπιφέροντα ὅτι «τοὺς ἐκ τῆς πατρίδος ἡμῶν ἀφοκομένους συνίστησί σοι αὐτὸ τῆς πατρίδος (τὸ) δίκαιον... ὃν δέξαι ὡς πατριώτην». Ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστής ἐν τῷ 15ῳ λόγῳ αὐτοῦ λέγει ὅτι «ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Κυρίου διαταγῇ ἀνθέστηκε· ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς ἀπεινόμενος πρὸς τοὺς ἄρχοντας λέγει «Θεῷ συμάρχεις Χριστῷ καὶ συνδιοκεῖς. Παρ' ἐκείνου σοι τὸ ξίφος, οὐκ εἰς ἔργον ἀλλ' εἰς ἀπειλήν, ὁ καθαρὸν ἀνάθημα τῷ δεδοκίτι φυλάσσοντο εἰδὼν εἰ τοῦ Θεοῦ» καὶ «τὰ μὲν ἄνω μόνον Θεοῦ, τὰ κάτω δὲ καὶ ἡμῶν (βασιλέων)... Πιστοὶ μένετε τοῖς βασιλεῦσι, Θεῷ δὲ πρότερον», καὶ περαιτέρω «Ἐπιτασσόμεθα καὶ Θεῷ καὶ ἀλλήλοις καὶ τοῖς ἐπιγῆς ἄρχουσι. Θεῷ διὰ πάντα, διὰ τὴν φιλαδελφίαν ἀλλήλοις, δι' εὐταξίαν τοῖς ἄρχουσι... Οὕτω δὲ καὶ πάσαις ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτάσσεσθε. Ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ ὅτι ὁ φόβος πρὸς ἄρχοντας ἀναγκαῖος ἐστὶ λέγει «Δι' ἀμφοτέρων ὁ Θεὸς τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν οἰκονομεῖ, καὶ γὰρ τοὺς ἄρχοντας αὐτὸς ὥπλισε, ἵνα φοβῶσι τοὺς ἀσελαγίνοντας καὶ τοὺς ἱερέας αὐτὸς ἐχειροτόνησεν ἵνα παρακαλῶσι τοὺς ὀδυνωμένους. Καὶ ταῦτα ἀμφοτέρα μετὰ τῶν Γραφῶν καὶ αὐτῆ τῶν πραγμάτων ἡ πεῖρα διδάσκει... Ἐν γὰρ τὰ δικαστήρια ἀνέλης, πᾶσαν τῆς ζωῆς ἡμῶν ἀνείλες τὴν εὐταξίαν... ἀνέλης τῶν πόλεων τοῦ, ἄρχοντας, θηρίων ἀλόγων ἀλογώτερον βιωσόμεθα βίον...». Ὁ Συνέσιος ὁ Πτολεμαῖδος ἐν τῇ 113ῃ αὐτοῦ ἐπιστολῇ λέγει «ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ χώρας, ὑπὲρ ἱερῶν, ὑπὲρ νόμων (ἀποθανοῦμεν)... Μαχήσομαι δὲ ὡς ἀποθανοῦμεν...». Ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ ὁμᾶζει Κωνσταντῖνον τὸν Μέγαν «Θεράποντα Θεοῦ» καὶ ὁ Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἐν τῇ 10ῃ αὐτοῦ ἐπιστολῇ λέγει «τοὺς κατὰ Θεὸν ἐπὶ γῆς βασιλεύοντας ἀξίως τιμᾶν ὡς φύλακας τοῦ αὐτοῦ θείων διαταγμάτων». Πιθόμοια λέγει ἐν τῷ περὶ Κυριαρχίας καὶ δυνάμεως λόγῳ αὐτοῦ, ὅσον ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα. «Αἱ οὖν παρὰ βασιλέως διδόμενα ὑποθήκαι, τοῦ γε ἀληθῶς τῆς προσηγορίας ταύτης ἀξίου, πολὺ τὸ νόμιμον ἔχουσι, τὸ κοινῇ πᾶσι λυσιτελεῖς σκοποῦσαι καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰδίας ὀφελείας συντεταγμένα» καὶ «εἰ καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ Θεοῦ οὐ σώζεται δι' ὀπλιτικὴν δύναμιν, ἀλλὰ διὰ τὴν θείαν χειροαγωγίαν», καὶ «ἡ μὲν ἀταξία ἀναρχίας ἐστὶ γνώρισμα, ἡ δὲ τάξις τὸν ἡγεμνεύοντα δείκνυσι». Καὶ θὰ ἠδύνατό τις ἀληθῶς ἀπειρα χωρία νὰ προσ-

κομίσῃ ἐκ τῆς πατρικῆς φιλολογίας διὰ νὰ δείξῃ ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ Πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας αὐτὴν τὴν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πιστιν καὶ πεποίθησιν ἀντεπροσώπευον καὶ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ κρατοῦσα γνώμη τῶν ἐκκλησιαστικῶν διδασκάλων περὶ αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς ὀρθῆς συνεπῶς ταύτης ἀπόψεως τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας ἡ Αὐγουστίνειος διδασκαλία ἀκόμη καὶ ἐν τῇ μεταγενεστέρῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐμφανιζομένη καὶ σπουδαίως ὑποστηριζομένη μορφῇ αὐτῆς, ὅτι δηλ. τὸ κράτος εἶναι ἁμαρτωλὸν καὶ προῖδον ἁμαρτίας, ἀπορρίπτεται ἀπολύτως. Ὡς τούναντίον, ἡ ἐκκλησιαστικὴ θεοκρατία δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἁμαρτωλὸν κατασκευάσμα, ἀκριβῶς διότι εἰσήγαγε ἐν τῷ πνευματικῷ τῆς Ἐκκλησίας περιβάλλοντι πολὺ τὸ κοσμικὸν στοιχεῖον. Ἀπὸ καθαρῶς ὀρθοδόξου ἀπόψεως ἡ εἰλικρινὴς καὶ πιστὴ συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας εἶναι τὸ μόνον ὀρθὸν σύστημα σχέσεων τῶν δύο μεγάλων ταύτων θεοσυστάτων ὀργανισμῶν. Τοιαῦται σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν τῇ ὀρθῇ κατανοήσει τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων δύνανται νὰ ἐξυπηρετήσωσι ὡς ἄριστα τὴν κοινὴν φροντίδα καὶ προσπάθειαν, τὴν ἐπιτυχίαν δηλαδὴ τοῦ σωματικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παρουσίας ζωῆς. Ἀναμφισβητήτως δὲ δύνανται ἡ Ἐκκλησία, τὸ τῆς ἰσορροπίας τῆς τῆς τῶν σχέσεων σημείον ὡς ἀφειρητὸν ἔχουσα, νὰ ἐργασθῇ ἀπερισπάστως οὐ μόνον διὰ τὴν ἡθικὴν ἐξύψωσιν καὶ ἐξιδανίκευσιν τοῦ πολιτειακοῦ βίου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κυρίως καὶ ἀπωτέρου αὐτῆς σκοποῦ ὅστις εἶναι ἡ ἐπιτεύξις τῆς μελλούσης εὐδαιμονίας διὰ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἐπιδιωκομένης καὶ ἐπιτυγχανομένης ψυχικῆς σωτηρίας. Βεβαίως ἡ Ἐκκλησία δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο, ἐφ' ὅσον εἶναι διηρημένη εἰς ἑαυτὴν καὶ ἐφ' ὅσον ἀντὶ τῆς ἐκζητήσεως τοῦ ἐνόου, οὐ χρεία ἐστὶ, ἀποβλέπει εἰς ἄλλα διαφέροντα. Ἐντεῦθεν ἐκπηγάζει ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἐργασίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος, ἀνευ τῆς ὁποίας οὐδὲν δύνανται νὰ ἐπιτευχθῇ. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἔχει πλήρη συναίσθησιν τῆς ἱεραῆς αὐτῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς ὑποχρεώσεώς της ὅπως τὰ ὄργανα αὐτῆς οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ συνεχιστὶ τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν τῶν Ἀποστόλων, τότε ἀλλὰ καὶ μόνον τότε διὰ τῆς ἀποκτήσεως ὀργάνων, τῶν ὁποίων τὸ ἀάτημα εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὴν ἱεράν ἀποστολήν, τὸ μέγα ἔργον καὶ τὰς δυσχερεῖς συνθήκας καὶ περιστάσεις τῆς σήμερον, θὰ κατορθώσῃ θετικῶς εἴτε ἀρνητικῶς νὰ ἐργασθῇ ἀποτελεσματικῶς καὶ ἀληθῶς θὰ ὀρθοτομήσῃ ἐν πᾶσι τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως καὶ ὁμολογήθη κατ' ἐπανάληψιν ἐπισήμως, ἡ δὲ περίοδος τοῦ ὑψίστου κινδύνου, τὸν ὁποῖον διερχόμεθα ἐπιβάλλει πλέον ἢ ποτὲ τὴν συναίσθησιν τῆς πραγματικότητος ὅτι μέχρι σήμερον ἀποκλειστικῶς σχεδὸν ἐδόθη σημασία καὶ προσοχὴ εἰς τὰ τῆς πίστεως δόγματα ἐπὶ παραμελήσει τοῦ μεγάλου ἡθικοῦ δόγματος τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης καὶ δὴ εἰς τοιοῦτον σημείον, ὥστε οὐχὶ ἀβασίμως νὰ δυνάμεθα ἴσως νὰ

ὀμιλοῦμεν περὶ φαινομενικοῦ μᾶλλον — πλὴν πολλῶν βεβαίως ἐξαιρέσεων — χριστιανισμοῦ. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία κατέχει προσωπικότητα ὡς τὰς τοῦ Παύλου, τοῦ Ἀμβροσίου, τοῦ Χρυσόστομου τοῦ Βισιλείου, τοῦ Γρηγορίου κλπ. τότε δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ φοβῆται τὴν Πολιτείαν, ὡς ἔργον τοῦ Σατανᾶ, διότι καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι αὕτη τοῦτο θὰ ἐπιτύχῃ δι' αὐτῶν καὶ διὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀνακινουμένου Ἁγίου Πνεύματος ὡς νὰ μεταβάλλῃ τὸ ἁμαρτωλὸν κράτος, εἰς κράτος εὐλογίας, ἀγάπης καὶ ἀγαθοῦ. Διὰ τοῦτο ἂν μὴ φοβούμεθα ὅτι τὸ σημερινὸν ἀπολυταρχικὸν κράτος ἔχον ἔστω χαρακτῆρα ἀντιθρησκευτικὸν ἀκόμη καὶ ἐν τῇ σκληροτέρῳ αὐτοῦ δικτατορικῇ μορφῇ, δύνανται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ὑπὸ τοιοῦτων ὀργάνων καθοδηγούμενον χριστιανισμὸν γενικῶς ἢ μερικῶς ἐχθρικῶς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν χριστιανικὴν ἰδεολογίαν κοσμοθεωρίας. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν τὸ θεομάχον κράτος ἤθελεν ἐπιτύχῃ τοῦτο, ὡς εἰς ὠρισμένην ἀκτίνα ἐν Ρωσσίᾳ, τότε βεβαίως δικαιούται νὰ ἐρωτήσῃ τις «Τί κάνει λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία;» καὶ «ποῦ εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς μελῶν δυνάμις της». Διότι εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ δημιουργήσῃ προσωπικότητα, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ ἐσωτερικώτερῳ τῶν συνειδήσει παρ' οὐδενὸς ἄλλου πράγματος δύνανται νὰ παρασυρθῶσι ἢ ὑπὸ τῆς ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ, ἀφ' ἧς τίποτε, ἀπολύτως τίποτε δὲν δύνανται νὰ χωρήσῃ αὐτότε (Ρωμ. Α. 35—39), τοῦτο δὲ ἀποκλειστικῶς θὰ ἦτο καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τῆς δράσεως αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐντελῶς διάφορον ζήτημα εἶναι ἡ μεγάλη τῶν διαφορῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν εὐθύνη, ἡ κατὰ τὸν ἐμφαντικώτερον τρόπον διατυπωμένη καὶ περιγραφομένη ἐν τῇ Ἀποκαλύψει γ' 1—6 καὶ 14—22. Αὕτη εἶναι ἡ μοναδικὴ ἔννοια τῆς δράσεως καὶ ἐνεργείας τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τοῦ ἐχθρικοῦ τυχοῦ πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ἰδεολογίαν τῆς ἀπολυταρχικοῦ κράτους. Καὶ εἰς τὴν περιπτῶσιν δέ, καθ' ἣν τοῦτο εἶναι πράγματι ἐχθρικὸν καὶ ἀντίχριστον, ὡς ἐν τῇ σημερινῇ Ρωσσίᾳ, τὰ μόνον μέσα καὶ μέτρα, τὰ ὁποῖα δύνανται καὶ πρέπει νὰ χρησιμοποιήσῃ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ ὑπομονή, ἡ προσευχὴ καὶ ἡ πρὸς τὸ μαρτύριον προθυμία, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι τὰ μέσα ταῦτα ἐν τῷ μέλλοντι χροίῳ θὰ προσπορίσωσιν αὐτῇ ἀσφαλῶς τὴν νίκην. Ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία μεταχρισθῆ ἐπὶ τοῖς ὀλοκλήρους αἰῶνας τὰ μέσα ταῦτα (τὰ πρόσωπα ἐρχόμενα καὶ ἀντιπαρρηχόμενα δὲν ἔχουν σημασίαν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ) καὶ ἐνεκαρτέρησε ἐν θλίψει καὶ ὑπομονῇ παραγαγοῦσα νέφος μαρτύρων, διὰ τοὺς ὁποῖους καὶ ἡμεῖς σήμερον σεμνυνόμεθα, τελικῶς ὁμως ἐνίκησε. Ἴσως ἡ ἐπιτυχεῖσα νίκη δὲν ἐχρησιμοποιήθη ἐκ τῶν ὑστέρων καλῶς, τοῦτο εἶναι ὁμως ἕτερον ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπηρεάζει ποσῶς τὸ ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα.

[Συνεχίζεται]

ΑΜΙΑΚΑΣ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΣΚΕΨΕΙΣ

1. Ὅστις τὴν προΐαν δὲν δουλεύει τῷ Θεῷ, τὸ ἐσπέρας δουλεύει τῷ διαβόλῳ.
2. Ὅστις θέλει νὰ ἔχη λυχνίαν πρὸς φωτισμόν, πρέπει νὰ φροντίζη νὰ ἔχη ἔλαιον.
3. Τὸ τέλος τοῦ θυμοῦ εἶναι συνήθως ἡ ἀρχὴ τῆς μετανοίας.
4. Ἡ ἀγάπη πρέπει νὰ ὁμοιάζη πρὸς τὴν δρόσον, ἣς ἐπικάθεται ἐπὶ τῶν ἀνθέων καὶ τῶν ἀκανθῶν.
5. Ὅστις δὲν θέλει νὰ μυριζῇ τὰς ἀκαθαρσίας, πρέπει νὰ φροντίζη νὰ μὴ πίπτῃ ἐντὸς αὐτῶν.
6. Ὁ ἀληθὴς Χριστιανὸς πρέπει νὰ φέρῃ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὸν Χριστὸν ἐν τῇ καρδίᾳ του.
7. Ὅταν ὁ Θεὸς μᾶς κλείῃ μίαν θύραν, μᾶς ἀνοίγει συνήθως ἄλλην.
8. Ὅταν παύσωμεν νὰ ὁμιλῶμεν μετὰ τὸν οὐρανόν, ἀρχίζει ἡ κόλασις νὰ ὁμιλῇ μετὰ ἡμᾶς.
9. Μὴ λησμονώμεν ὅτι οἱ κλέπται προτιμῶσι νὰ κλέπτωσιν τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκευῆ.
10. Ὡ; τὸ καὶ ἐν χρυσῷ κλωβῷ εὐρισκόμενον πτηνὸν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος.
11. Ἡ ἅγια Γραφὴ ἀναφέρει ὅτι ἐνίοτε ὁ Χριστὸς ἔκλειεν, οὐδέποτε ὁμοίως ὅτι ἄγγελα.
12. Συνήθως δίδομεν εἰς τὴν ἀρετὴν τὴν χεῖρα καὶ οὐχὶ τὴν καρδίαν.

Κ. Ι. Δ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

10 Μαρτίου 1923—1937

Τῇ παρελθούσῃ Τετάρτῃ συνέπεσεν ἡ δεκάτη πέμπτη ἐπέτειος τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου. Ἀναμφιβόλως ἡ ἀρχιερατεία αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν ἀξιοσημείωτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ πραγματικὴ δ' ὁμοίως ἀξία αὐτῆς δὲν δύναται νὰ κριθῇ ὑπὸ τῶν συγχρόνων, ἐφ' ὅσον πρὸς ἀνεπηρέαστον κρίσιν ἀπαιτεῖται χρονικὴ τις ἀπὸ τῶν γεγονότων ἀπόστασις. Τὰ ἱστορικὰ γεγονότα ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ὑποπίπτοντα εἰς τὴν θράσιν ἀντικείμενα: ὅσῳ πλησιέστερα πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς κείνται ταῦτα, τόσῳ δυσηκρινότερα ἀποβαίνουσι. Οὐχ ἦντο οἱ ἐκ τοῦ σύνεργου παρακολουθοῦντες τὴν ποιμαντορικὴν δρᾶσιν τῆς Α. Μακαριότητος δὲν δύναται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τὴν τε ὑπ' αὐτοῦ καταβαλλομένην δραστηριότητα καὶ τὴν συστηματικότητα τῆς ὄλης αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Ἐκκλησίας μερίμνης, ἧς, χάριτι θείᾳ, μεγάλα ὑπῆρξαν τ' ἀποτελέσματα. Τὰ τῆς δράσεως ταύτης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς Α. Μ. εἶχεν ἐκθέσει πρὸ τινων ἐτῶν εἰς ἀγγλιστὶ συντεταγμένον κομψὸν τεύχος ὃ ἐν Λονδίῳ Μ. Ἀρχιεπισκοπῆς Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης (Life and Work in the Diocese of Athens), ἐπὶ μακρὸν παρακολούθησας αὐτὴν ὡς Μ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τοσοῦτο δ' ἐνδιαφέρον προὐκάλεσε τὸ βιβλίον εἰς τοὺς κύκλους τῶν Ἀγγλων, ὥστε πρὸ διμήνου εἰς δευτέρα ἐξεδόθη ἔκδοσις. Τὸ δεκαπενταετὲς τοῦτο διάστημα ὑπῆρξεν, ὡς εἶνε τοῖς πᾶσι γνωστόν, καὶ ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἐπόψεως πολλῶν περιπετειῶν καὶ κινδύνων μεστὸν ἄλλ' ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, συνεπικουρούμενος καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων συνεργατῶν αὐτοῦ

Ἱεραρχῶν, ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ἀλόβητον καὶ ἀνεπηρέαστον. Κοινὴ πάντων εὐχὴ εἶνε ὅπως ἡ περαιτέρω ἀρχιερατικὴ αὐτοῦ σταδιοδρομία διανυθῇ ἐν εἰρήνῃ πρὸς πλουσιωτέραν πνευματικὴν κατεποφορίαν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Πάντοτε οἱ ἴδιοι.

Τὸ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενον ὄργανον τῶν Οὐνιτῶν «Καθολικὴ» ἐχολώθη δι' ὅσα ὁ ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν περιοδεύσας ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἔγραψε σχετικῶς πρὸς τοὺς ἀθεμίτους τρόπους, οὓς μεταχειρίζεται ἡ παπικὴ προπαγάνδα. Ἄλλ' ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν τοῦ Ἀρχιμ. Ἀλεξάνδρου, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ ἐπισήμῳ φύλλῳ τοῦ «Πανταίνου», ἀναγράφονται ὀρισμέναι λεπτομέρειαι καὶ περιπτώσεις ἀδιαμφισβητήτου ἀκριβείας. Μήπως ἡ αὐτὴ προπαγάνδα, διεξαγομένη ὑπὸ τῶν οὐνιτῶν ἐν Ἑλλάδι, δὲν ἐπειράθη νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς αὐτὰς μεθόδους τοῦ παιδομαζώματος διὰ τῶν Ὀρφανοτροφείων μεταξὺ τῶν ἀτυχῶν προσφύγων; Ὁ ἡγέτης τῶν Οὐνιτῶν, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ ἐκ Κωνσταντινῶν ὡς ὀπαδοὺς ὠρισμένα ἄτομα, ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν περιφνημὸν διαδρομὴν του ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ἐκαυχῆθη ὅτι ἤδη ἀνῆλθον εἰς δύο χιλιάδας καὶ ὅτι διαρκῶς ἀξέζονται. Πάντως τοῦτο γίνεται διὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ. Καὶ ὅμως ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῶν «Echos d' Orient» ἀναγράφεται ἡ συνοφανία ὅτι ἐν Ἑλλάδι καταδιώκονται «αἱ καθολικαὶ Ἐκκλησίαι» καὶ ὅτι πρὸς τὸν αὐτὸν τείνει σκοπὸν τῆς καταδιώξεως ἡ ἰδρυσις τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας». Πάντοτε οἱ ἴδιοι.

Μεταξὺ τῶν συγχρόνων δοκίμων γάλλων ποιητῶν σημεῖον τοῦ πιστοῦ εἰς τὴν θρησκείαν καὶ ἐξ αὐτῆς ἀρούμενοι τὰς ἐμπνεύσεις των τοιοῦτοι δὲ ἀναφέρονται ὁ Paul Claudel—ὁ σπουδαιότερος τῶν συγχρόνων γάλλων ποιητῶν—, ὁ Patrice de la Tour du Pin, ἡ κυρία Raissa Maritain, σύζυγος τοῦ γνωστοῦ φιλοσόφου Jacques Maritain, καὶ ἡ Catherine Pozzi.

Ἐπιτάως ἀνεγράφη ὅτι ἐν τῇ ὀλλανδικῇ πόλει Sitard ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τοῦ ναοῦ αὐτῆς γνωστοῦ ἀρχαιολόγου Heenraets ἀνεκαλύφθησαν ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ ναοῦ μασοῦ καὶ ἄλλων λειψάνων τὰ λείψανα τῶν ἀποστόλων Φιλίππου, Θωμᾶ καὶ Βαρθολομαίου. Τὰ λείψανα περιείχοντο ἐν κιβωτίοις, ἀτεκρῦβηταν δὲ ἐκεῖ ἢ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν γάλλων κατὰ τὸν 17 αἰ., ἢ συνεπείᾳ ἐξαγωγῆς πυρκαϊᾶς. Τὴν γνησιότητα τῶν λειψάνων τούτων ἐτεκμηρίουν ἔγγραφα θεθεμένα μετὰ τῶν λειψάνων ἐν τοῖς κιβωτίοις.

ὑπὸ τοῦ P. N. Harrison ἐξεδόθη πρὸ τινος (Cambridge University Press) μέγα ἔργον περὶ τῶν δύο πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῶν τοῦ ἁγ. Πολυκάρπου (Polycarp's two Epistles to the Philippians), περιέχον πλοῦτον πολυτῶν κριτικῶν πληροφοριῶν περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ κανότος τῆς Κ. Διαθήκης. Διθέντες οὐ ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ταύτων τοῦ Πολυκάρπου συνίσταται ἀναντίρρητος ἡ γνησιότης τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἰγνατίου, ὃ δὲ Ἰγνατίος ἔγραψε περὶ τὰ 110--120, ὃ Κωνσταντῆς Κ. Διαθήκης μαρτυρεῖται ἐκ τούτων ἀρχαιότατος. Τὸ σύγγραμμα εἶνε ἄξιον πλείστης προσοχῆς.

Ἐν τῷ προσφάτῳ τεύχει ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Σταυρὸς

ἐν τῷ Ἰσλάμ» (La croix dans l' Islam) ὁ συγγραφεὺς τοῦ Habib Zayat πραγματευόμενος περὶ τῆς χρησιμοποίησός τοῦ Σταυροῦ ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων εἰς τὰ νομίσματα τῶν Ὀμματαδῶν ἀποδίδει αὐτὴν εἰς τὴν ἐξοικείωσιν τῶν τελευταίων μετὰ τὰ βυζαντινὰ νομίσματα. Ἐξηνέχθη ὁμοῦ καὶ ἡ γνώμη ὅτι δυνατόν τὸ σύμβολον τοῦ Σταυροῦ νὰ μὴ ἐκθερῆται κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὡς καθαρῶς χριστιανικόν, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς κατὰ τὰς παρὰ τὴν Σαμάρραν ἀνασκαφῆς ἀνακαλύψεως σημείου ὁμοιάζοντος πρὸς Σταυρόν. Ὁ Σταυρὸς ὡς μαγικὸν σύμβολον τοῦ ἁγίου φέρεται ἐν χρήσει καὶ πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καίτοι δὲ ἡ λέξις σαλίμπ (σταυρὸς) δὲν ἦτο ἐν χρήσει, ὁ σταυρὸς συχνάκις ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς θεραπευτικὰ σκοποὺς παρὰ τοῖς μουσουλμάνοις τοῦ Ἰράκ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνήλθεν εἰς τὰς τακτικὰς συνεδριάσεις τῆς ἐβδομάδος ταύτης, χθὲς δὲ εἰς σύσκεψιν, ἐκτὸς δὲ τῆς ἐξετάσεως διαφόρων ὑπηρεσιακῶν ζητημάτων ἐπεθεώρησε τὸν Ἑνοριακὸν Νόμον καὶ συνεζήτησε περὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διανομῆς.

— Τὸ Ὑπουργεῖον διέβρασεν ἔγγραφον πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, δι' οὗ συνιστᾷ τὴν μελέτην τῆς διαρρυθμίσεως τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας κατὰ σύστημα ἀποκεντρωτικόν. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπεφυλάχθη νὰ διασκεφθῇ ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος.

— Κατόπιν τοῦ ἐγεγερθέντος ζητήματος κατὰ πόσον ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ δύο ποινὰς ταυτοχρόνως, ὡς συνέβη διὰ τοῦς καθαιρεθέντας ὑπὸ τοῦ συνοδικοῦ δικαστηρίου παλαιοημερολογίτας ἀρχιερεῖς, εἰς τοῦς ὁποίους ἐπεβλήθη καὶ ἡ ποινὴ τοῦ σωματικοῦ περιορισμοῦ, ἡ ὁλομέλεια τοῦ νομικοῦ συμβουλίου τοῦ ὑπουργείου Θερησκευμάτων ἐξέδωκε σχετικὴν γνωμοδότησιν. Συμφώνως πρὸς τὴν γνωμοδότησιν ταύτην οὐδαὶς δύναται νὰ ἐλέγῃ οὐδὲ ἀπὸ κανονικῆς, οὐδὲ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, αἵτινες ὑποχρεωτικῶς ὀφείλουσι νὰ ἐκτελοῦνται. Εἰς προσεχῆς φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» θὰ δημοσιευθῇ ὁλόκληρος ἡ σπουδαία τὴν γνωμοδότησιν αὕτη τοῦ νομικοῦ Συμβουλίου.

— Δόγῳ γενομένου ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ περὶ τῆς Ἐπισκοπικῆς ἀδείας κατὰ τὴν τέλεισιν, γάμου ἢ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἀπεφάνθη ὅτι κατὰ τοὺς ἐροῦς κανόνας καὶ κατὰ τὸν νόμον διὰ τὴν τέλεισιν νομίμου καὶ κανονικοῦ γάμου ἢ Ἐπισκοπικῆς ἀδείας εἶναι ἀπαραίτητος.

— Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γυθείου, Οἰτύλου καὶ Κυθήρων ἐκτὸς τῶν ἄλλων ποιμαντορικῶν του ἔργων ἔμμελλεν καὶ περὶ τῆς ἰδρύσεως ναοῦ ἐν ταῖς φυλακαῖς. Ὡς δὲ ἀναγράφουσι αἱ ἐπιτόπαι ἐφημερίδες, λίαν ἐπισημῶς ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Φυλακῶν τὴν προπαρελθούσαν Παρασκευὴν καθ' ἣν εἶχε ἐπισκεφθῆ τὴν πόλιν ὁ Ν. Μάρχης, Λακωνίας κ. Π. Παπαγιαννάκος, ἐγκαίνισθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Πέτρου. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὁ Νομάρχης κ. Π. Παπαγιαννάκος, ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν κ. Ξενοφῶν Ἀδαμίδης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου κ. Ν. Νικόδημος, οἱ κ. κ. δικασταί, ἡ συν δέτα τοῦ κ. Νομάρχου, τὸ δικηγορικὸν σῶμα καὶ τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον μετὰ τοῦ προέδρου αὐτοῦ. Ὡμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος, κατόπιν δὲ ὁμίλησεν ὁ Νομάρχης, εἶτα ὁ Εἰσαγγελεὺς, μετ' αὐτὸν ὁ κ. Θεόδ. Σταρόγιαννης Πρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου ἐκ μέρους τοῦ Δικηγορικοῦ σώματος καὶ ὁ κοινοτικὸς σύμβουλος κ. Νικ. Λουμάκος ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος.

— Μετὰ ἀόκνουσ προσπαθείαις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γυθείου, κατὰ τὰς αὐτὰς ἐφημερίδας, ἐπετεύχθη ἡ ἴδρυσις μαθητικοῦ συσσιτίου. Ὁ Νομάρχης κ. Π. Παπαγιαννάκος ἐπέτυχεν παρὰ τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος τὴν καταβολὴν τῆς ἡμισείας δαπάνης καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου, τοῦ δὲ ἔργου ἡμίσεως κατόπιν συνεννοήσαν τὸ Σεβασμιώτατον μετὰ τοῦ κ. ποσέδρου καὶ τῶν κοινοτικῶν συμβούλων τῆς Κοινότητος Γυθείου

θέλει γίνεῖ καταβολὴ ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος. Τὰ ἐγκαίνια τοῦ μαθητικοῦ συσσιτίου θὰ τελεσθῶσι ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Κ. Κοτζιά, τοῦ Νομάρχου Λακωνίας κ. Π. Παπαγιαννάκου, τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πολλοῦ ἄλλου κόσμου. Ἡ ἴδρυσις μαθητικῶν συσσιτίων, προτοφανῆς διὰ τὴν πόλιν Γυθείου εὐεργετικὸν γεγονός, πλὴν δικαίως θέλει προκαλέσει τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ τόπου πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου, Οἰτύλου καὶ Κυθήρων ἀπεφάσισεν ὅπως ἰδρύσῃ Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν θηλέων ἐν δορθησίῳ εἰς τὸ Γηροκομεῖον οἰκίᾳ καὶ λαϊκῶν Ἱατρειῶν ὑπ' αὐτὴν.

— Κατ' εἰδήσεις ἐκ Σπάρτης, συνεπέει ἀνεῖρον νεαροῦ χωρικοῦ ἐγένοντο ἀσκαφαὶ εἰς τὴν θέσιν Μετόχι τοῦ χωρίου Ξηροκάμπι, ἀνευρέθη δὲ τάφος μετὰ λειψάνων, αἵνα ὑποτίθεται ὅτι εἶνε τοῦ ὁσίου Νίκωνος «Μετανοεῖτε». Ἐξ ἀτάσης τῆς Λακωνίας προσέτρεξαν εὐλαβεῖς προσκυνηταί, μετέβη δὲ καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σπάρτης, ὅστις ὁμίλησε πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ βίου τοῦ ὁσίου. Ἐπίσημος ἔκθεσις εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου δὲν Σπάρτης ἐλήφθη εἰσέτι.

— Μετὰ εἰσήγησιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, τὸ Συμβούλιον Οἰκονομικῆς Ἀμύνης παρόσχεν εἰς τὸν Ο. Δ. Ε. Π. τὴν ἀδειαν ὅπως διαθέσῃ ἐκ τῆς περιουσίας του ποσὸν 5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν διὰ τὴν ἀνάγεσιν συγχρονισμένων λουτρῶν ἐν Βουλιαγμένῃ. Ἐν τῷ μεταξύ ἐξεδόθη ἀπόφασις τοῦ Ἐφετείου, διὰ τῆς ὁποίας κηρύσσεται ἔκπτωτος ὁ μισθωτὴς τῆς περιοχῆς τῆς Βουλιαγμένης καὶ ἀποδίδεται αὐτῇ εἰς τὸν Ο. Δ. Ε. Π. ἡδὴ πρόκειται νὰ προκηρυχθῇ δημοπρασία διὰ τὴν ἀνάγεσιν τῶν λουτρῶν, ὅποτε ταῦτα νὰ εἶνε ἕτοιμα ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΩΣ

Αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀσχολοῦνται διὰ μακρῶν περὶ τὸ ζήτημα τοῦ Ὀρφανοτροφείου τῆς Χάλκης, τὸ ὁποῖον ἀπηλλοτριώθη παρὰ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν καὶ καταβλήθη ποσὸν 15.000 λιρῶν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς ἀντίτιμον τοῦ κτιρίου. Εἰς τὸν χρόνον ὁμοῦ, τὸν ὁποῖον κατέχευε τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἄλλοτε μνητὴν, παράστημα τοῦ μοναστηρίου τῆς Καμαριωτίσης, ὑπάρχει παλαιοτάτη βυζαντινὴ ἐκκλησία μετὰ πολυτιμωτάτας τοιχογραφίας, ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἐκκλησιῶν αἵτινες ἔμειναν εἰς χεῖρας τῶν ὀρθοδόξων μετὰ τὴν ἄλωσιν. Αἱ ἀρμόδιαι τουρκικαὶ ἀρχαί, ἐρωτηθεῖσαι ὑπὸ τῶν συντακτῶν τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων, ἀπήντησαν ὅτι δὲν πρόκειται ν' ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀπόφασις τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ ὅτι, ἂν ὄντως ὑπάρχουν εἰς τὸ κτίριον ἔργα ἱστορικῆς ἀξίας, θὰ προστατευθῶν.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς. Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ δι' ἐγκυκλίῳ πρὸς τοὺς ἱερατικοὺς προϊσταμένους τῶν κοινοτήτων τῆς ἀνακοίνωσεν ὅτι ἀπαγορεύεται νὰ ἱερολογηται ἢ μνηστεία κηρωρισμένως ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, εἰ δὲ μὴ, ἡ μὲν μνηστεία κηρωσσεται ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου ἄκυρος, ὁ δὲ τελέσεως αὐτὴν ἱερῶς τιμωρεῖται, καὶ ὅτι εἶνε ἀπαραίτητον νὰ καλῆται ὁ ἐφημέριος ἵνα παρίσταται κατὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν δακτυλίων, οὗς εὐλογεῖ πάνταν ἱσταμένον ὄρθιων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Κατὰ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβῆς αὐτοῦ ἡ Α. Υ. ὁ πρίγκηψ τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέας ἐπισκέφθη τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην, ὑπαντηθεὶς εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Τὴν Α. Υ. ἐδεξιώθησαν ὁ Πατριάρχης μετὰ τῶν κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν συνεδριάζοντων συνοδικῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Πρὸ τινος ἐν Σικάγῳ συνηθροίσθησαν 10 ῥῶσοι ἰεράρχαι ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μητροπολίτου Ἀμερικῆς Θεοφίλου, οἵτινες μετὰ μακρὰν σύσκεψιν ἀπεφάσισαν νὰ ἰδρῦσιν ἀμερικανικὴν αὐτόνομον μητροπολιτικὴν περιφέρειαν ὑπαγομένην ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐν Κάρλοβιτς προέδρου τῆς ἐν ὑπερῳρῆ ῥωσικῆς ἱεραρχίας Μητροπολίτου Ἀναστασίου, νὰ συγκαλέσωσι δὲ κατὰ Ἰού-

νιον εν. Έτους παναμερικανικήν ρωσικήν συνέλευσιν κλήρου και λαού.

ΡΩΜΑ-Ι-ΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Δι' έγκυκλίου του πρωθυπουργού τής: Ιταλίας κ. Μουσολίνη πάσαι αι εν τῷ κράτει σχολαί διατάχθησαν να έχωσιν αναγεγραμμένην εις τό πρόγραμμα των άνάγνωσιν εν τυγγελικών περιοκοπών. «Οι διδάσκαλοι—λέγεται εν τῇ έγκυκλίῳ—δφείλουν να φέρουν εις γνώσιν των παιδιων τό θεϊον τουτο βιβλίον, φροντίζοντες ὡς ταυτα μανθάνουν εκ στήθους τας καλλιτέρας περιοκοπάς. Ουδέμια σχολική βιβλιοθήκη πρέπει να υπάρχη άνευ του Ευαγγελίου, διότι τουτο, ὡς θεόπνευστον, εινε τό σπουδαιότερον και άναγκαιότερον εξ ὧσων βιβλίων έχομεν. Ακριβῶς διά των Ευαγγελίων η έθνική κυβέρνησις επιθυμει να υψώσῃ τήν ψυχήν του Ιταλικού λαού εις επίπεδον, εις τό ὅποιον και μόνον η χάρις δύναται να εύρῃ τήν αληθῆ εὐδαιμονίαν και τό μεγαλειον».

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Έξαμαλής ὁμάς άγγλων κληρικῶν επισεφθεῖσα τήν Ισπανίαν ὡς εξ αυτουφίας σχηματίσῃ ιδέαν περι των εκεί πραγμάτων, εδημοσίευσε τό πόρισμα αυτῆς: εν τῷ ὀποίῳ δηλοῦται ὅτι εν Βαρκελώνῃ, Βιλένσι, Μιυδριτῃ και τοῖς περιχώροις, ὅπου ηζυνήθη να μεταβῇ, πάντες οι καθολικοί ναοί η εινε κλειστοί η εχρησιμο τοιήθησαν πρὸς σκοποῦς άσχετους πρὸς τήν θρησκείαν, ουδέμια δέ ιερουργία εν αυτοῖς τελείται. Οι διαμαρτυρούμενοι πάττορες υπέφεραν ὀλιγώ:ερων, εν ὀλίγοις δ' εκ των ναῶν των τελείται προσευχή, αλλά μετά άραιῶν πισθῶν. Η γενική τῆς ὁμάδος έντύπωσις υπήρξεν ὅτι, εάν οι προϊστάμενοι τῆς εν Ισπανίᾳ καθολικῆς Εκκλησίας δέν άναμεγνύοντο εις τήν πολιτικήν, τά πράγματα θα ήταν διάφρα, διότι η ισπανική κυβέρνησις άνεγνώριζεν ὅτι η θρησκεία, ητο προσφιλης εις τό πλείστον του Ισπανικού λαοῦ.

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΙΣΜΟΣ

Έν Ουτρέχτη έτελεύτηεν επ' εσχάτων εν ηλικίᾳ 77 ετών ὁ Πρωθιεράρχης των Παλαιοκαθολικῶν Francis Kenninck, Αρχιεπίσκοπος Ουτρέχτης. Τῷ 1912 έκλειψε διά τήν επισκοπήν του Haarlem, τῷ 1920 μετετέθη εις τήν μητροπολιτικήν έδραν τῆς Ουτρέχτης, διακριθείς ὡς τε καλὸς έκκλησιαστικός οιακοσρόφος και ὡς θεολόγος. Τό μεγαλειότερον του κατόρθωμα υπήρξεν η δι' αυτου επίτευξις τῆς ένώσεως τῆς Εκκλησίας των Παλαιοκαθολικῶν μετά τῆς Αγγλικανικῆς. Θεωρήτα: ὡς έσφαλμένην τήν άπόφασιν των εν Bonn τῷ 1874 και 1876 έκκλησιαστικοθολογικῶν συνεδρίων κατά του κύρους των άγγλικανικῶν χειροτονιῶν, τῷ 1925 άνεκοίνωσε τῷ Αρχιεπισκόπῳ Καντερβουρίας Davidson ὅτι οι παλαιοκαθολικοί επισκοποι τῆς Ολλανδίας άπεφάσισαν να άναγνωρίσωσι τό κύρος των και επιθυμοῦσι να προσέλθωσιν εις διαπραγματεύσεις περι των πρὸς τήν Αγγλικανικήν Εκκλησίαν σχέσεών των. Αποτέλεσμα τῆς κινήσεως ταυτης επήλθεν η εις Αγγλίαν μετάβασις και συμμετοχή του Kenninck μετά των επισκόπων του Deventer και του Haarlem εις τήν σύνοδον του Lambeth τῷ 1930 και η έντεῦθεν προκύψασα πλήρη: άποκατάστασις τῆς ένώσεως των δύο τουτων Εκκλησιῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ακολουθία του ὁσίου Πατρός ημών Αθανασίου του εν τῷ Αθῷ άσκήσαντος, προσέτι δέ οι χαιρετισμοί και η Παράκλησις. Νῦν τό πρώτον εκδομένη εις τυπον ὑπο Νεκταρίου Μοναχου Αγιορείτου, Γέροντος του εν Καρυαῖς Λαυριωτικού Κελλίον «Άγιος Αθανάσιος», Εκ του Καλλιτεχνικού Τυπογραφείου τῆς Γεράς Κοινότητος Αγίου Όρους Αθῶν, Αγιον Όρος 1935. Λίαν ευχαρίστω: ειδομεν τήν εν Αγίῳ Όρει γενομένην έκδοσιν ταυτην τῆς ιεράς Ακολουθίας του ὁσίου Αθανασίου. Εἶναι άξιος έπαίνου ὁ σεβάσιμος Γέρον Νεκτάριος διότι κατέστησε προσιτήν τήν Ιεράν Ακολουθίαν του πολυόχου και προστάτου του Αγίου Όρους, άλλῃ η έκδοσις αυτῆ έχει και τουτο τό ιδιάζον, ὅτι περιέχει και ιερούς ύμνους πεποιημένους ὑπο Γερασίμου Μοναχου Μικρογιαννίτου, ὅστις λίαν ευδοκίμως άσχολείται περι τῆς έκκλησιαστικῆς ὕμνογραφίας. Έν τῷ άνωτέρῳ τεύχει τα-

ριτίθεται ἄριστος κανὼν εις τὸν άγιον Αθανάσιον, Χαιρετισμοί και Κανὼν παρακλητικός εις τὸν άγιον Αθανάσιον και τέλος Κανὼν Ικετήριος εις τήν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, πάντα άξια πολλου λόγου και προσοχῆς. Η Γερά Σύνοδος τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος, λαβούσα γνώσιν του καθόλου ὕμνογραφικου έργου του Μοναχου Γερασίμου, ελήνευεν αυτό.

Αγιορειτική Βιβλιοθήκη. Ο εν Βιλω έκδοτικός οίκος Σατηρίου Ν. Σχοινᾶ, ανέλαβε τήν δημοσίευσιν σειρᾶς Ιερῶν Ακολουθιῶν εκ των Βιβλιοθηκῶν του Αγίου Όρους τῆ συνεργασίᾳ άλλων τε έλλογιμων Αγιορειτῶν μοναχῶν και δῆ του Σπυριδωνος Λαυριώτου. Μέχρι ταυδε εξέδόθησαν αι Ακολουθίαι του άγ. Γρυφῶνος του Θυματουργου, συμπεληρωμένη ὑπο του άνωτέρου μνησθέντος Γερασίμου Μοναχου, του άγ. Μοδέστου Ιεροσολύμων, τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου και άλλαι. Τό έργον τουτο του ευσεβοῦς έκδότηου εἶναι άξιον πάσης ὑποσηριξέως περᾶ των Ιερῶν Μονῶν και Ναῶν και παντός ευσεβοῦς.

A. S. Edgington Καθηγητου τῆς Αστρονομίας εν τῷ Πανεπιστημίῳ του Cambridge, Τό τέλος του κόσμου. Κατά μετάφρασιν Δ. Κωτσάκη (Ανατύπ. εκ του Δελτίου Φυσ. Επιστημῶν). Αθῆναι, τυ τοις Κ. Παπαδογιάννη, 1937.

Cuyot—Daubès Η τέχνη τῆς μελέτης. Μετάφρ. Αλεξ. Α. Δελγησώργη, μετα προλόγου Γ. Χαριτάκη. (Έκδοσις Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκῶν τῆς Ελλάδος). Αθῆναι, Έθν. Τυπογραφείον, 1936.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ

25 19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

Υποτροφίαι Θεολόγων δι' άνωτέρας σπουδάς εν τῇ Αρχιεπισκοπῇ Αμερικῆς

Γνωστόν τυγχάνει, ὅτι πολλοί εκ του Ιερου Κλήρου των Ορθοδόξων Πατριαρχείων, τῆς Ελλάδος, τῆς Κύπρου, του Όρους Σινᾶ και άλλαχου, διπλώματος Ορθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς άξιούμενοι και ὑποκάρδιον τρέφοντες πόθον πρὸς άνωτέρας σπουδάς εν ξένοις Πανεπιστημίοις, δέν βλέποῦσι πραγματοποιούμενον τό ευγενές τουτο ὄνειρον, διά στέρησιν των άπαευμένων ὀλικῶν μέσων.

Τουτο έχοντες ὑπ' ὄψει, νομίζομεν, ὅτι θα ηδυνάμεθα ηδη να θεσώμεν εις επιτροπήν ὄπερ από τινος έπεξεργασόμεθα σχέδιον ὑποτροφιῶν εν Αμερικανικῆς Θεολογικῆς Επισκοπελιανῶν Σχολαῖς, μικράν μὲν τῇ Αγίᾳ Μητρί ημών Εκκλησίᾳ και τῇ Ορθοδόξῳ Θεολογίᾳ προσφέροντες ὑπηρεσίαν, ευκαιρίαν δέ πρὸς κληρικοῦς παρέχοντες διά τε περαιτέρω μόρφωσιν και εκμάθησιν τῆς λίαν χρησίμου και πλουσίας Αγγλικῆς Γλώσσης και πρὸς άπόκτησιν και τῶσων άλλων γνώσεων εκ τῆς έν γένει και ἰδίᾳ τῆς κοινωνικῆς δρασεως των άλλων εν Αερικῇ Εκκλησιῶν.

Αἱ ὑποτροφίαι αυται ιδρύονται επ' ὀνόματι και πρὸς τιμήν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος του Οικουμενικου Πατρός ημών και Πατριάρχου κυρίου Βενιαμίν. Συνίστανται δέ εις τήν παροχήν Εφημεριακῶν η Διακονικῶν θέσεων εν Ορθοδόξοις Ελληνικῆς τῆς καθ' ημάς Γεράς Αρχιεπισκοπῆς Κοινοτήτιν, ένθα ὑπηρετοῦντες οἱ ὑπότροφοι Κληρικοί θα δύνανται συγχρόνως και να φλυτῶσιν εις τά περι ὅν έλέχθη Εκπαιδευτήρια, ὡς έξωτερικοί, η και έσωτερικοί.

Πᾶς ὄθεν άγαμος και έγγαμος Θεολόγος Κληρικός, Προσβύτερος η Διάκονος, εξ οἰουδήποτε Κλίματος τῆς Ορθοδόξου Ελληνικῆς Εκκλησίας, άπόφοιτος τῆς κατά Χάλκην Θεολογικῆς Σχολῆς, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς του Εθνικου Πανεπιστημίου, η άλλης ὁμοταγοῦς Ελληνικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ταιαυτης εφιέμενος πνευματικῆς δολληθρομίας, δύναται να άπευθυνθῇ πρὸς ημάς έλευθέρας ὑποβάλλων δι' αιτήσεως αυτου σχετικῆς τά κάτωθι στοιχεῖα:

1) Έγγραφον του οικείου Μητροπολίτου, παρέχοντος τῷ αιτούντι άδειαν άποδημίας εις Αμερικῆν διά μίαν

τριετίαν, πιστοποιούντος δ' ἅμα περὶ τῆς καλῆς αὐτοῦ διαγωγῆς τοῦ ἀκωλύτου ἡς Ἱερουσούνης.

2) Ἐγκρίσιν τῆς ἀποδημίας ταύτης ἀπὸ μέρους τῆς κατὰ τόπους Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς.

3) Ἀντίγραφον τοῦ χειροτονητηρίου αὐτοῦ ἐγγράφου, δεόντως κεκυρωμένον παρὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

4) Ἀντίγραφον τοῦ Θεολογικοῦ Πτυχίου αὐτοῦ, ὁμοίως κεκυρωμένον.

5) Ἐνυπόγραφον ἴδιαν ἑαυτοῦ δήλωσιν, ἐπισκευρωμένην, τὴν τε ὑπογραφήν καὶ τὸ περιεχόμενον, παρὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, δεῖ κατὰ τὴν ἐνταῦθα διανομὴν αὐτοῦ καὶ ὑπηρεσίαν θὰ εἶναι ἀπολύτως εὐπειθῆς πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅτι θὰ ἐπιτύχη τοῦ διπλώματός του ἐντὸς τοῦ ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καθοριζομένου χρονικοῦ διαστήματος, πάντως οὐχὶ μείζονος τῶν τριῶν ἐτῶν, καὶ ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης θὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὰ ἴδια ἀπροφασίστως.

6) Δύο φωτογραφίας του εἰς σχῆμα ἐπιστολικῆς δελταρίου (Carte Postale).

Διὰ τὴν ἐπιχώρῳσιν τοῦ διαβατηρίου παρὰ τῶν Ἀμερικανικῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν θὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα ἐντεῦθεν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος ὑποτρόφων θὰ καθορίζηται ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων.

Ἡ δὲ ὑποτροφία καὶ φοίτησις θὰ εἶναι τριετής, ὅση διὰ Θεολόγους ἀπαιτεῖται παρὰ Πανεπιστημίου ἢ Θεολογικῆς ἐν Ἀμερικῇ Σχολῆς πρὸς ἀπόκτησιν διπλώματος, καὶ ἐπὶ πλέον, ἵνα αἱ ὑποτροφίαι ἀνανεῶνται συνεχῶς διὰ τοῦς νεωτέρους.

Οἱ ἐλευσόμενοι θὰ γνωρίζωσιν, ὅτι ἐρχόμενοι εἰς Ἀμερικὴν διὰ σπουδᾶς καὶ οὐχὶ δι' ἕτερόν τινα σκοπὸν, θὰ εἶναι ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἡμῶν κηδεμονίαν καὶ παρακολούθησιν, ἣ δὲ διαμονὴ αὐτῶν καὶ οἰκονομικὴ συντήρησις ἐνταῦθα πλήρως ἐξησφαλισμένη, ἐφ' ὅσον θὰ διακονῶσι καλῶς.

Φοιτητῆς, μὴ λαβὼν, δι' ἀμέλειαν ἰδίαν, δίπλωμα ἐντὸς τριετίας, θὰ ὀφείλῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἅμα τῇ λήξει τῶν τριῶν ἐτῶν.

Φοιτητῆς, δεκνύων ἀνάρμοστον διαγωγὴν ἐν τῇ ἐφημεριακῇ διακονίᾳ, ἢ τῇ φοίτησιν, θὰ ἀναγκάζηται νὰ ἀπέλθῃ ἐξ Ἀμερικῆς καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετίας.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, οἱ δὲ προσκλήσεις εἰς Ἀμερικὴν ἅμα τῇ ἐγκρίσει αὐτῶν.

Διὰ πᾶσαν λεπτομέρειαν ὁ ἐνδιαφερόμενος, γράφων ἡμῖν, θὰ λαμβάνῃ ἀπάντησιν ἐγκαίρως.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Συνέδριον τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας καὶ ἡ σημερινὴ τρῶστίς Ἐκκλησιαστικὴ καὶ Θεολογικὴ κίνησις πανταχοῦ τοῦ κόσμου καλοῦσιν ἀκόμη ἰσχυρότερον τοὺς Κληρικούς ἰδίᾳ εἰς εὐρυτέρας Θεολογικὰς σπουδὰς.

Ἀναμένομεν ὅθεν μετὰ χαρᾶς μεγάλης νεωτέρους ἀδελφοὺς, ὅπως ἐπαφελθῶσι τῆς εὐκαιρίας ταύτης.

Ἐν Ἀστροῖ, Νέας Ὑόρκης τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου 1937.

Ἐορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἀθηναγῶρας

— Π Α Ρ Α Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Χίου

Καλοῦμεν πάντας τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 82 τοῦ κωδικοποιηθέντος 439 ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Θεοδοσίου Σηλαδίων — Κάμπου τοῦ Δήμου Χίου ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 83 τοῦ αὐτοῦ νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ ἐγγράφα. Ἐν Χίῳ τῇ 2 Μαρτίου 1937. † Ὁ Χίου Ἰωακείμ

Ι. Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 81 τοῦ κωδικ. νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ὀργανικὰς θέσεις ἐφημεριῶν τοῦ ἐν Ἀραγοζαίνῃ ἱεροῦ ναοῦ ἁγ. Γεωργίου, τῆς νεοσυστάτου ἐνορίας Ἐτω καὶ Ἐξω Ἀγυᾶ (Τερψιθέα) ὡς καὶ τῆς νεοσυστάτου ἐνορίας Κυθωνίων, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς καθ' ἡμᾶς ἰ. μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 82 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ ἐγγράφα τῶν προσόντων αὐτῶν, προκειμένου νὰ προσβῶμεν εἰς ἀνακήρυσιν ὑποψηφίων. Ἐν Πάτραις τῇ 1ῃ Μαρτίου 1937. † Ὁ Πατρῶν Ἀντώνιος.

Ι. Μητρόπολις Κορινθίας.

Καλοῦνται οἱ βουλομένοι νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἱ. ναοῦ «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τῆς ἐνορίας ἁγίων Θεοδώρων τοῦ π. δ. Περαιχωριτῶν ὅπως ἐντὸς ἐνός μηνός ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἱερὴν μητρόπολιν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 83 τοῦ κωδ. νόμου 5439 περὶ ἐνοριῶν ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους πρὸς ἐκλογὴν ἐφημερίου τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας. Ἐν Κορίνθῳ τῇ 27 Φεβρουαρίου 1937 † Ὁ Κορινθίας Δαμασκηνός.

Ι. Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας.

Μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1738 π. ἔ. ἡμετέραν ἀπόφασιν, μὴ ὑπάρχοντος ὑποψηφίου κεκτημένου τὰ κατὰ τὸ ἀρθρον 2 ἔδαφ. τοῦ 82 ἀρθροῦ τοῦ νόμου 5439 παρατείνωμεν ἐπὶ ἐν ἔτι τρίμηνον τὴν προθεσίαν πρὸς ὑποβλήν αἰτήσεων καὶ πιστοποιητικῶν παρ' ὑποψηφίων ἐφημεριῶν διὰ τὴν ἐνορίαν ἁγ. Αἰκατερίνης Λεωνιδίου. Κατ' αὐτήν, ἐὰν μὴ παρουσιασθῶσιν ὑποψήφιοι ἔχοντες τ' ἀνατῆρω προσόντα, γίνονται ἐξ ἀνάγκης δεκτοὶ ὡς ὑποψήφιοι καὶ οἱ ἔχοντες τὰ προσόντα τὰ ἀναγραφόμενα εἰς τὸ 3 ἔδαφ. τοῦ 82 ἀρθροῦ τοῦ νόμου 5439. Ἐν Τριπόλει τῇ 15 Φεβρουαρίου 1937. † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανός.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Ἱερὰ μονὴ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ

Τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ ἰ. Μητροπόλεως Κίτρους, διακηρύττει, ὅτι ἐκτίθεται εἰς ἐπαναληπτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν τὸ εἰς τὴν θέσιν «Βαρκὸς-Λιτωχῶρου» καίμενον διατηρητέον ἀγρόκτημα τῆς ἰ. μονῆς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Βαρκὸς Λιτωχῶρου» ἐκτάσεως 1359 καὶ 250)1000 στρεμμάτων βάσει τῶν ὄρων τῆς ὑπ' ἀριθ. 168)1-12-1936 διακηρύξεως τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ ἐλαχίστου ὄρου πρώτης προσφορᾶς τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐγκριθέντος ποσοῦ ἐκ δραχμῶν. 1.291.287,50

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Κατερίνῃ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 28ην Μαρτίου 1937, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π.μ. ἐνώπιον ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν παρὰ τῇ ἰ. Μητροπόλει Κίτρους καὶ τῷ ἡγουμενοσυμβουλίῳ τῆς ἰ. μονῆς. Ἐν ἰ. μονῇ ἁγίου Διονυσίου 1ῃ Μαρτίου 1937. Ὁ ἡγούμενος τῆς ἰ. μονῆς ἁγίου Διονυσίου † Ἀρχιμανδρίτης Κωνσταντῖνος Τσιτσερίκος.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία :

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Κίτρους ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

† Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ

Ἰπεύθυνος, Π. Σ. Μανωλέσης

Τύπος «Φοίνικος» ὁδὸς Λεωνάτου 1 ἄφ. Τηλ. 64-229